

הדמעה שבלב

כוונות, הקדמות ומקראות כתוספת או כתחליף לתפילות הזיכרון המסורתיות

מנהגי האבלות והזיכרון המסורתיים, כדוגמת "השבעה", "ניחום האבלים" והאזכרות בבית העלמין, הם מן המנהגים המסורתיים הרווחים ביותר בחברה הישראלית. עם זאת ישנם רבים החשים כי תפילות הזיכרון המסורתיות, המדגישות את רעיון "צידוק הדין", אינן מטיבות לבטא את רגשותיהם לנוכח הפרידה מאדם קרוב. בקובץ זה מובאים מקראות אחדים בני ימינו, פרי יצירתם של משוררים עבריים ורבני היהדות הרפורמית בישראל, היכולים לשמש כהקדמה לתפילות הזיכרון המסורתיות או כתחליף להם, בהתאם לרצונם של בני המשפחה האבלים. חלק ממקראות אלו משובצים בנוסחי האזכרה המסורתיים שהפיקה התנועה הרפורמית בישראל לטובת הציבור הרחב

דברי פתיחה לאזכרה / מקרא חליפי לפרקי תהלים

במלאת שבעה ימים / שלושים ימים / שנה / ... שנים לפרדתנו מיקרנו/מיקירתנו .....
התכנסנו, בני משפחה וחברים, במקום שבו הבאנו אותו / אותה למנוחת עולמים. בצער ובנגענו
אנו מעלים את זכרו / זכרה בשעה מיחדת זו של זכרון והתייחדות.

מעפר אנחנו ואל עפר נשוב - בלבנו אנו נוצרים את מעלותיו / מעלותיה של ..... ואת רגעי
החסד שחלק / שחלקה עמנו, כמו גם את חלשותיו / חלשותיה. בזכרון זה אנו מעניקים המשך
ותחלת לחיו / לחייה אשר תמו. עתידו / עתידה - בחיינו ובמעשינו.

***

לכל איש יש שם
שנתן לו אלהים
ונתנו לו אביו ואמו

לכל איש יש שם
שנתנו לו קומתו ואפן חייו
ונתן לו האריג

לכל איש יש שם
שנתנו לו ההורים
ונתנו לו כתליו

לכל איש יש שם
שנתנו לו המזלות
ונתנו לו שכניו

לכל איש יש שם
שנתנו לו חטאיו
ונתנה לו כמיהתו

לכל איש יש שם
שנתנו לו שונאיו
ונתנה לו אהבתו.

לכל איש יש שם
שנתנו לו חגיו
ונתנה לו מלאכתו

לכל איש יש שם
שנתנו לו תקופות השנה
ונתן לו עורונו

לכל איש יש שם
שנתן לו הים
ונתן לו
מותו.

זלדה

***

כשאמות, משהו ממני, משהו
ממני
ימות בך, ימות בך.
כשתמות, משהו ממך בי,
משהו ממך בי
ימות אתך, ימות אתך.
כי כלנו, כן כלנו
כלנו רקמה אנושית אחת
חיה
ואם אחד מאתנו
הולך מעמנו
משהו מת בנו -
ומשהו, נשאר אתו.

מוטי המר

הקדמה או תחליף לפסוקי תהלים קיט המסמלים את אותיות השם של הנפטר/ת

שלושה שמות נקראו לו לאדם: אחד - מה שקוראים לו אביו ואמו, ואחד - מה שקוראים לו בני אדם,
ואחד - מה שקונה הוא לעצמו. טוב מכלן מה שקונה הוא לעצמו.

מדרש תנחומא, פרשת ויקהל סימן א

***

צירתי לי מלכות שמים
בירק -
לזכר כל מתי.
והם שומעים אותי קורא בשמם
ומשיבים לי בחיך פנים.
עצוב בלעדיהם בחדרים
שבים השאירו את הדי קולם.
אני נותן להם חיים -
לכל מתי.
והם חיים אותם שנית
וגם לנצח.
אבל עצוב בלעדיהם בחדרים.
אברהם חלפי

הדמעה שבלב

כוונות, הקדמות ומקראות כתוספת או כתחליף לתפילות הזיכרון המסורתיות

הקדמה או מקראות חליפיים לתפילת הקדיש

***

יתגדל ויתקדש
הרַב שְׁקֵרָס
בְּפֶלַח מַחְרָשָׁה
הָאֲדָמָה הַקִּשָּׁה
יתהדר ויתעלה - העלה
שֶׁלִּבְלֵב, וְהוֹרִיק הָאֲדָיִם -
וְנָשֵׁר.

יתרוּמָם ויתנשא
הנושא בְּמִשָּׁא
וּבְכָרַע דְּרָכּוֹ
גַם דְּרָכֵי נְרַמְסָה.

יתברך וישתבח
קול היחיד
עם קול הרבים
יתגדל ויתקדש
היחיד ביחודו.

שלמה עובד

***

יתגדל ויתקדש האדם בחייו ובמותו
בשמחתו, בסבלו ובעמלו
נתברך ונשתבח באוהביו
אשר נתנו מחילים ללא חסך
וגמולם - טעם חייהם ועמלם.
ואם תמו חיים של טעם - לא יפקד זכר פעלם.
כי דרך ישרים לא תאבד
ותוחלת מעשיהם תעמד לעד.

ינבט הזרע אשר זרעו,
העץ יעשה פרי, הבית ישגשג,
יהמה חיים וירבה דורות.
אדמת הארץ אספה אותך
בעצב ובאהבה אל חיקה.
ימתקו לך רגבי עפרה.
יהיו חייך ומעשיך צרורים בצרור חיינו
לנחמה ולתקוה.

על יסוד קדיש לאנשי עין שמר מאת עלי אלון

***

יתגדל שם האדם
יתעלה פעל-חייו ויתברך בזכרונו
על צרור מעלליו בימי חלדו
ועל המעש שלא הספיק להשלימו.
על החלומות שנטוּו - ונמוגו
ועל סגלות-יקר ואף חלשות-אנוש
שנגזזו מבעד לדיק הערפלי של הזמן.

יזוהר זכר האדם והדי-חייו
כזהר הרקיע בלבנו
ושמו לפני שמש ונון.
כי מותר האדם הוא הזכרון
מעבר למחיצות הזמן.
לא בחשך שמו יכסה.
צו המשך החיים יצמיח פרקו לכאבנו המשקע.
הזמן במהלכו ירחם.
וננצר את כל פרי-חייו לימים רבים.
יתגדל וישתבח!

שלום סמיד

אחר מיתתם

היום אני רוצה
לבכת בקול
אים ונורא:
יתגדל ויתקדש

היום
כבר אין בי
מלים משלי
לו לפחות -
יתגדל ויתקדש
שמה רבא.

רוחמה וייס

הדמעה שבלב

כוונות, הקדמות ומקראות כתוספת או כתחליף לתפילות הזיכרון המסורתיות

הקדמה או מקראות חליפיים לתפילת "אל מלא רחמים"

מלאי רחמים ואהבה, נזכר את ..... שחיו / שחייה נשזרו בחיינו, שאהבנו, שידענו עמו / עמה שעות שמחה ושעות צער, שהלך / שהלכה מעמנו.

נזכר את יפי נשמתו / נשמתה ואת רגעי החסד שידע / שידעה, נזכר את מעשיו / מעשיה הגדולים ואת רגעיו / רגעיה הקטנים. לא נניח לשכחה להרחיקו / להרחיקה מעמנו, לא נניח לזכרון ולצער לשתק אותנו. נחיה. נחיה באורו של זכרון זה. נדע שכל עוד נשמת חיים באפינו, מצוים אנו לזכר, מצוים אנו לחיות.

תהי נשמתו / נשמתה צרויה בצרור חיינו ומעשינו, ונשים זכרו / זכרה כחותם על לבנו תמיד.

הרב יהודע עמיר

לאיש

אל רחמיך אותו אסף,
פרש עליו כנפיק
והבקנה.

המצא לו מסתור
באהלך עולמים
יניח בחקך.

במעלות אנוש
נשמר דמותו.
אהבתו כזהר ברקיעינו.

את נשמתו
צרר בצרור חיינו
זכרו הוא נחלתנו.

לאישה

אל רחמיך אותה אסף,
פרש עליה כנפיק
והבקנה.

המצא לה מסתור
באהלך עולמים
ותניח בחקך.

במעלות אנוש
נשמר דמותה.
אהבתה כזהר ברקיעינו.

את נשמתה
צרר בצרור חיינו
זכרה הוא נחלתנו.

הרבה תמר דבדבני והרבה דליה-שרה מרקס